

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

13. prosince 2007^{*}

Ve věci C-408/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Bundesfinanzhof (Německo) ze dne 13. července 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 5. října 2006, v řízení

Landesanstalt für Landwirtschaft

proti

Franzi Götzovi,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, U. Løhmus, J. Klučka, P. Lindh a A. Arabadžev (zpravodaj), soudci,

^{*} Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: B. Fülöp, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. září 2007,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Landesanstalt für Landwirtschaft P. Gorskim a N. Voglem, jako zmocněnci,
- za F. Götze H. Zaischem, Steuerberater,
- za německou vládu M. Lummou a C. Blaschkem, jako zmocněnci,
- za vládu Spojeného království T. Harris, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Harrisem, barrister,
- za Komisi Evropských společenství D. Triantafyllouem, jako zmocněncem,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4 odst. 5 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23), ve znění směrnice Rady 2001/4/ES ze dne 19. ledna 2001 (Úř. věst. L 22, s. 17, dále jen „šestá směrnice“), jakož i bodů 7 a 12 přílohy D uvedené směrnice.
- 2 Žádost byla předložena v rámci sporu mezi Landesanstalt für Landwirtschaft (agentura spolkové země pro zemědělství, dále jen „Landesanstalt“) a Franzem Götzem ohledně faktury za prodej referenčního množství pro dodávky kravského mléka (dále jen „referenční množství pro dodávky“), kterou vystavila Landesanstalt, aniž by uvedla odděleně daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Článek 4 šesté směrnice stanoví:

„1. Osobou povinnou k dani se rozumí jakákoliv osoba, která na nějakém místě provádí samostatně některou z hospodářských činností vymezených v odstavci 2, a to bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti.

2. Mezi hospodářské činnosti uvedené v odstavci 1 náleží veškerá činnost producentů, obchodníků a poskytovatelů služeb včetně těžební a zemědělské činnosti a činnosti při výkonu svobodných a jiných obdobných povolání. Za hospodářskou činnost se rovněž považuje využívání hmotného nebo nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu z něj.

[...]

5. Státy, kraje, [okresy], obce a jiné veřejnoprávní subjekty se nepovažují za osoby povinné k dani v souvislosti s činnostmi nebo plněními, při nichž vystupují jako orgány veřejné správy, a to i tehdy, vybírají-li v souvislosti s těmito činnostmi nebo plněními dávky, poplatky, příspěvky či platby.

Vykonávají-li takové činnosti nebo plnění, považují se nicméně za osoby povinné k dani v souvislosti s těmito činnostmi či plněními, vedlo-li by jejich nepodléhání dani k výraznému narušení hospodářské soutěže.

V každém případě se tyto subjekty považují za osoby povinné k dani v souvislosti s činnostmi uvedenými v příloze D, nejsou-li tyto činnosti prováděny v zanedbatelné míře.

Členské státy mohou považovat činnosti těchto subjektů, které jsou osvobozeny od daně podle článku 13 nebo 28, za činnosti, které vykonávají jako orgány veřejné správy.“

- 4 Plněními uvedenými v bodě 7 přílohy D šesté směrnice jsou „plnění orgány zemědělské intervence v souvislosti se zemědělskými produkty, které [která] se uskutečňují v souladu s nařízeními o společné organizaci trhu těchto produktů“, a plněními uvedenými v bodě 12 přílohy D uvedené směrnice jsou „provozování zaměstnaneckých prodejen, družstevních a průmyslových jídelen a podobných zařízení“.
- 5 Konečně je třeba uvést, že základem sporu v původním řízení je nařízení Rady (EHS) č. 3950/92 ze dne 28. prosince 1992, kterým se zavádí doplňková dávka v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. L 405, s. 1), ve znění nařízení Rady (ES) č. 2028/2002 ze dne 11. listopadu 2002 (Úř. věst. L 313, s. 3, dále jen „nařízení č. 3950/92“).

Vnitrostátní právní úprava

Zákon, kterým se provádí společné organizace trhu

- 6 Zákon, kterým se provádí společné organizace trhu (Gesetz zur Durchführung der gemeinsamen Marktorganisationen, BGBl. 1995 I, s. 1147), obsahuje v § 8 odst. 1 zmocnění k vydání nařízení, které upraví podmínky převodu referenčních množství pro dodávky.

Nařízení o doplňkových dávkách

- 7 Nařízení o doplňkových dávkách (Zusatzabgabenverordnung) ze dne 12. ledna 2000 (BGBl. 2000 I, s. 27, dále jen „ZAV“) obsahuje ve svém znění použitelném na věc v původním řízení následující ustanovení:

„§ 7 – Reorganizace systému převodu

(1) [...] Referenční množství pro dodávky mohou být nezávisle na ploše převáděna podle odstavců 2 a 3 a podle § 8 až § 11 [...]

§ 8 – Regulovaný převod referenčního množství pro dodávky za úplatu

(1) K převodu referenčního množství pro dodávky podle § 7 odst. 1 druhé věty dochází kromě případů uvedených v § 7 odst. 2 a 3, případu dědění ve smyslu § 7 odst. 1 druhé věty, jakož i § 12 odst. 3 prostřednictvím prodejen podle odstavce 3 a § 9 až § 11 k 1. dubnu, 1. červenci nebo 30. říjnu každého kalendářního roku [...]

(2) Spolkové země zřizují prodejny. Pro každou spolkovou zemi má být příslušná alespoň jedna prodejna; činnost prodejny může pokrývat území více spolkových zemí. Soukromé subjekty mohou být po náležitém uvážení povoleny jako provozovatelé prodejny, pokud

1. jsou tyto osoby nebo jejich provozovatelé zastupujícími zemědělskými profesními svazy nebo organizacemi a
2. nejsou pochybnosti o jejich spolehlivosti a způsobilosti.

[...]

(3) Referenční množství pro dodávky mohou být převedena pouze v rámci oblastí převodu vymezených v příloze [...]"

Zákon o dani z obratu

- ⁸ Zákon o dani z obratu z roku 1999 (Umsatzsteuergesetz 1999, BGBl. 1999 I, s. 1270, dále jen „UStG“) ve svém znění použitelném na věc v původním řízení uvádí v § 14 odst. 1, že pokud „podnikatel uskutečňuje dodání nebo jiná zdanitelná plnění podle § 1 odst. 1 bodu 1, je oprávněn, a poskytuje-li tato plnění jinému podnikateli pro jeho podnik, je na žádost tohoto podnikatele povinen vystavit faktury, na nichž je

uvedena daň odděleně“. Ustanovení § 2 odst. 3 uvedeného zákona vyhrazuje právníkům osobám veřejného práva možnost vykonávat průmyslovou, obchodní nebo profesní činnost pouze v rámci provozoven průmyslového nebo obchodního charakteru a zemědělských nebo lesních podniků.

Právní režim Landesanstalt

- 9 Landesanstalt, právní nástupkyně Landesanstalt für Ernährung (agentura spolkové země pro výživu), byla zřízena podle § 8 odst. 2 ZAV. Se statutem veřejnoprávního subjektu v Bavorsku provozovala jedinou prodejnu mléčných kvót, zřízenou v této spolkové zemi.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 10 Ve sporu v původním řízení vystupuje F. Götz proti Landesanstalt. Za účelem snížení přebytků kravského mléka soustřeďovala Landesanstalt žádosti jednotlivých producentů, aby zjistila, kteří producenti chtějí referenční množství pro dodávky prodat a kteří je chtějí získat. Základem pro tento postup bylo nařízení č. 3950/92, kterým se zavádí doplňková dávka, která je ukládána producentům, jejichž množství mléka, jež dodali, překračuje určitý limit.
- 11 Mechanismus zavedený Landesanstalt pro rok 2001 byl následující: „nabízející“ producenti podali u prodejny mléčných kvót ke stanoveným datům písemnou nabídku k převodu referenčního množství pro dodávky s uvedením ceny. Ke stejným

dnům podali „poptávající“ producenti mléka podle stejného postupu písemnou nabídku k nákupu určitého referenčního množství pro dodávky za jimi určenou kupní cenu. Prodejna mléčných kvót nejprve porovnávala nabídky a poptávky a stanovila rovnovážnou cenu, na které se nabízená a požadovaná referenční množství přibližně shodovala. Případně byly všechny nároky kráceny. Pak přidělila 5% nabízených referenčních množství pro dodávky do vnitrostátní rezervy, a poté, podle postupů podrobně popsanych předkládajícím soudem, z nichž zejména vyplývá, že částky, které měly být zaplacený, byly převedeny samotné prodejné mléčných kvót, přidělila zbývajících referenčních množství pro dodávky a provedla platby za ně uhrazené.

- 12 Franz Götz, producent mléka a vlastník zemědělského podniku v Bavorsku, požádal v roce 2001 o referenční množství pro dodávky ve výši 16 500 kg za cenu nepřesahující 2 DEM za kilogram. Dne 3. dubna 2001 jej Landesanstalt informovala, že jeho poptávka byla přijata s účinkem k 1. dubnu 2001 a že rovnovážná cena činí 1,58 DEM za kilogram. Landesanstalt vydala fakturu na jméno F. Götze, aniž by na ní uvedla odděleně DPH. Dotyčný, jehož plnění byla zdaněna podle UStG, podal u Landesanstalt stížnost, ve které požadoval, aby mu byla vyhotovena faktura, na které bude zmíněná daň uvedena odděleně. Tuto stížnost Landesanstalt zamítla rozhodnutím ze dne 29. srpna 2001 s odůvodněním, že jedná jako orgán veřejné správy a má pouze zprostředkovatelskou úlohu.
- 13 Franz Götz předložil věc Finanzgericht München, který mu dal za pravdu, když se na základě UStG domníval, že Landesanstalt jednala jako podnikatel a vlastním jménem. Landesanstalt podala opravný prostředek u Bundesfinanzhof, který se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je tzv. ‚prodejna mléčných kvót‘ (‚Milchquoten-Verkaufsstelle‘) zřízená spolkovou zemí, která producentům mléka za úplatu převádí referenční množství pro dodávky:

- a) orgánem zemědělské intervence ve smyslu čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce [šesté směrnice] ve spojení s [bodem 7] [její] přílohy D, který uskutečňuje plnění v souvislosti se zemědělskými produkty v souladu s nařízeními o společné organizaci trhu těchto produktů, nebo
- b) prodejnou (‚Verkaufsstelle‘) ve smyslu čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce [šesté směrnice] a [její] přílohy D [bod 12]?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku:

- a) Představuje oblast převodu vymezená členským státem, za takových okolností, jako jsou okolnosti v původním řízení, kdy jak státní, tak soukromé ‚prodejny mléčných kvót‘ převádí v členském státě za úplatu referenční množství pro dodávky, relevantní zeměpisný trh pro účely posouzení otázky, zda by nepodléhání ‚prodejen mléčných kvót‘ veřejno-právního subjektu dani vedlo k ‚výraznému narušení hospodářské soutěže‘ ve smyslu čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice?

- b) Je třeba při zkoumání, zda by nepodléhání státní ‚prodejny mléčných kvót‘ dani vedlo k takovému ‚výraznému narušení hospodářské soutěže‘, vzít v úvahu jen obvyklý případ – na ploše nezávislého – převodu (uskutečňovaného prodejnou), nebo je třeba zohlednit i jiné druhy – na ploše nezávislého – převodu (uskutečňovaného zemědělci jako osobami podléhajícími dani), ačkoliv se přitom jedná jen o výjimečné případy?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- ¹⁴ Je třeba předeslat, že obě otázky, které Bundesfinanzhof předložil, spočívají na předpokladu, že činnost převodu referenčních množství pro dodávky za úplatu spadá do oblasti působnosti šesté směrnice. Jak první předložená otázka týkající se případného automatického zdanění žalobkyně v původním řízení na základě přílohy D šesté směrnice, tak i druhá předložená otázka v obou svých částech týkající se určení „výrazného narušení hospodářské soutěže“, které může být způsobeno tím, že na Landesanstalt jakožto veřejnoprávní subjekt podle čl. 4 odst. 5 šesté směrnice nebude pohlíženo jako na osobu povinnou k dani, totiž předpokládají, že se na činnost vykonávanou prodejnou mléčných kvót, ať již je veřejnoprávním nebo soukromoprávním subjektem, vztahuje šestá směrnice.

- ¹⁵ Přitom ačkoli článek 4 šesté směrnice stanoví velmi široký rozsah působnosti DPH, vztahuje se toto ustanovení pouze na činnosti, které mají hospodářskou povahu (viz

v tomto smyslu rozsudky ze dne 11. července 1996, Régie dauphinoise, C-306/94, Recueil, s. I-3695, bod 15, a ze dne 26. května 2005, Kretztechnik, C-465/03, Sb. rozh. s. I-4357, bod 18). Konkrétněji předpokládá použití čl. 4 odst. 5 šesté směrnice předchozí zjištění hospodářského charakteru dotyčné činnosti (rozsudek ze dne 26. června 2007, T-Mobile Austria a další, C-284/04, Sb. rozh. s. I-5189, bod 48).

- 16 Ještě před odpovědí na předložené otázky je proto třeba určit, zda převod referenčních množství pro dodávky za úplatu je skutečně hospodářskou činností.
- 17 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že pojem „hospodářská činnost“ má objektivní povahu v tom smyslu, že činnost je posuzována sama o sobě, bez ohledu na svůj účel nebo výsledky (rozsudky ze dne 26. března 1987, Komise v. Nizozemsko, 235/85, Recueil, s. 1471, bod 8, a ze dne 21. února 2006, University of Huddersfield, C-223/03, Sb. rozh. s. I-1751, bod 47).
- 18 Hospodářská činnost je definována v čl. 4 odst. 2 šesté směrnice tak, že zahrnuje veškerou činnost producentů, obchodníků a poskytovatelů služeb, a zejména činnosti využívání hmotného nebo nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu z něj (výše uvedené rozsudky Régie dauphinoise, bod 15, a T-Mobile Austria a další, bod 33). Posledně uvedená kritéria, týkající se pravidelnosti činnosti a příjmů z ní plynoucích, posoudila judikatura tak, že platí nejen pro využívání majetku, ale pro všechna plnění uvedená v čl. 4 odst. 2 šesté směrnice. Činnost se tedy obecně považuje za hospodářskou, pokud má pravidelný charakter a je vykonávána za odměnu pro toho, kdo ji uskutečňuje (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Nizozemsko, body 9 a 15).

- 19 V tomto ohledu je třeba uvést, že činnost, která je dotčená v původním řízení, spočívá v tom, že za daný hospodářský rok pro mléko jsou shromážděny záměry producentů mléka, aby bylo umožněno producentům, kteří chtějí produkovat pod daný, pro ně použitelný limit, prodat referenční množství pro dodávky, u kterých se domnívají, že je nevyužijí, těm producentům, kteří naopak chtějí produkovat nad stanovený limit, získat odpovídající referenční množství pro dodávky, aniž by museli odvádět doplňkovou dávku podle nařízení č. 3950/92. Tato činnost rovněž zahrnuje srovnání nabídky a poptávky a stanovení rovnovážné ceny, přijímání prodaných referenčních množství pro dodávky a jejich přidělování nabyvatelům, jakož i přijímání sjednaných částek za uvedená referenční množství a jejich vyplacení. Z toho vyplývá, že činnost, o kterou se jedná, musí být pro účely šesté směrnice považována za poskytování služeb, při němž jsou porovnávány nabídky a poptávky producentů mléka, což umožňuje stanovit rovnovážnou cenu. V důsledku toho se nezdá, na rozdíl od činnosti dotčené ve věci, ve které byl vydán výše uvedený rozsudek T-Mobile Austria a další (bod 43), že by činnost, která je předmětem sporu v původním řízení, v zásadě nemohla být vykonávána hospodářskými subjekty.
- 20 Za těchto podmínek bude příslušet předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda činnost, která je dotčená ve věci v původním řízení, má s ohledem na postupy, podle kterých byla v Německu uskutečňována v průběhu roku 2001, pravidelný charakter a je uskutečňována za úplatu, jak bylo uvedeno v bodě 18 tohoto rozsudku.
- 21 Bude mu rovněž příslušet, aby případně prokázal, zda je tato činnost vykonávána prodejny mléčných kvót za účelem získání této odměny (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Régie dauphinoise, bod 15), a musí přitom vzít v úvahu skutečnost, že zaplacení odměny nemůže samo o sobě propůjčit dané činnosti hospodářský charakter (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek T-Mobile Austria a další, bod 45, a citovaná judikatura).
- 22 Pokud předkládající soud zjistí, že nejsou splněna obě kritéria, která zakládají hospodářský charakter činnosti, a to pravidelnost a získání odměny jako protiplnění

za činnost, nelze činnost, která je dotčená v původním řízení, tak jak byla prováděna v Německu v roce 2001, považovat za hospodářskou činnost, a nespadá tedy do oblasti působnosti šesté směrnice.

- 23 V případě, že však předkládající soud zjistí, že jsou obě kritéria uvedená v předchozím bodě splněna, je třeba na obě otázky odpovědět tak, jak je uvedeno dále.

K první otázce

- 24 První otázkou se předkládající soud táže, zda prodejna mléčných kvót je orgánem zemědělské intervence ve smyslu čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce šesté směrnice ve spojení s bodem 7 přílohy D této směrnice, nebo prodejnou ve smyslu čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce ve spojení s bodem 12 přílohy D uvedené směrnice.

K charakteru orgánu zemědělské intervence

- 25 Pokud jde o otázku, zda prodejna mléčných kvót je či není orgánem zemědělské intervence, který vykonává zdanitelná plnění podle bodu 7 přílohy D šesté směrnice, je třeba připomenout, že se u těchto plnění jedná o plnění orgánů zemědělské intervence v souvislosti se zemědělskými produkty, která se uskutečňují v souladu s nařízeními o společné organizaci trhu těchto produktů, přičemž tato tři kritéria musí být splněna kumulativně.

26 I když není v projednávaném případě pochyb, že prodejna mléčných kvót zřízená Landesanstalt je v odvětví mléka činná na základě nařízení o společné organizaci trhu, je nutno konstatovat, že se její činnost netýká mléka, nýbrž referenčních množství pro dodávky. Nejedná se tedy o zemědělské produkty ve smyslu bodu 7 přílohy D šesté směrnice. Krom toho se úloha prodejny mléčných kvót zřetelně odlišuje od úlohy orgánu zemědělské intervence, která spočívá v nákupu a dalším prodeji samotných zemědělských produktů, jak může činit každý hospodářský subjekt, přičemž tato činnost se projevuje zejména pořizováním zásob, jak je tomu především v odvětví obilí (viz rozsudek ze dne 26. června 2003, Glencore Grain Rotterdam, C-334/01, Recueil, s. I-6769). Logika automatické daňové povinnosti, která je vlastní příloze D šesté směrnice, tak vylučuje z její oblasti působnosti činnost rozdělování mléčných kvót mezi producenty, jelikož se u shromažďování jednotlivých nároků těchto producentů nejedná o nabývání a další prodeje zemědělských produktů na trhu prostřednictvím hospodářského subjektu.

27 Prodejna mléčných kvót provozovaná Landesanstalt tedy není orgánem zemědělské intervence.

K charakteru prodejny

28 Z důvodu výskytu slova „Verkaufsstelle“ v názvu prodejny, která je dotčena v původním řízení, vyvstává otázka, zda uvedená prodejna není prodejnou („Verkaufsstelle“) ve smyslu bodu 12 přílohy D šesté směrnice.

- 29 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ustanovení Společenství musí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Evropského společenství (viz rozsudky ze dne 7. prosince 1995, *Rockfon*, C-449/93, Recueil, s. I-4291, bod 28; ze dne 2. dubna 1998, *EMU Tabac* a další, C-296/95, Recueil, s. I-1605, bod 36, a ze dne 8. prosince 2005, *Jyske Finans*, C-280/04, Sb. rozh. s. I-10683, bod 31).
- 30 Podle ustálené judikatury formulace použité v jednom z jazykových znění ustanovení Společenství nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být přiznána přednostní povaha vzhledem k jiným jazykovým zněním. Takový přístup by byl totiž neslučitelný s požadavkem jednotného použití práva Společenství (viz rozsudek ze dne 12. listopadu 1998, *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Recueil, s. I-7053, bod 16).
- 31 V případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi textu Společenství tak musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž část tvoří (rozsudky ze dne 9. března 2000, *EKW a Wein & Co*, C-437/97, Recueil, s. I-1157, bod 42, jakož i ze dne 1. dubna 2004, *Borgmann*, C-1/02, Recueil, s. I-3219, bod 25).
- 32 Přitom obecný charakter německého slova „Verkaufsstelle“ (prodejna) chybí např. ve francouzském znění bodu 12 přílohy D šesté směrnice, která používá slovo „économat“, jakož i v anglickém („staff shops“), španělském („economatos“) nebo i v italském znění („spacci“) tohoto bodu. Toto orientační srovnání umožňuje

konstatovat, že prodejna ve smyslu bodu 12 přílohy D zahrnuje zařízení, která prodávají různé produkty a zboží zaměstnancům podniku nebo orgánu, pod který spadají. To není posláním prodejny, která je dotčená v původním řízení, jelikož uvedená prodejna je pověřena tím, aby z hlediska omezení referenčních množství pro dodávky v zájmu každého producenta co nejlépe přispívala k rovnoměrnému rozdělení těchto referenčních množství.

33 Z kontextu, účelu a systematiky šesté směrnice tedy vyplývá, že prodejnu mléčných kvót, kterou provozuje Landesanstalt, nelze přirovnat k prodejně ve smyslu bodu 12 přílohy D šesté směrnice.

34 V důsledku toho je třeba na první položenou otázku odpovědět tak, že prodejna mléčných kvót není ani orgánem zemědělské intervence ve smyslu čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce šesté směrnice ve spojení s bodem 7 přílohy D této směrnice, ani prodejnu ve smyslu uvedeného čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce ve spojení s bodem 12 přílohy D této směrnice.

K druhé otázce

35 Druhou otázkou se předkládající soud táže Soudního dvora, zda oblast převodu referenčních množství pro dodávky (dále jen „oblast převodu“), vymezená členským státem, představuje relevantní zeměpisný trh pro účely posouzení otázky, zda by

nepodléhání prodejny mléčných kvót veřejnoprávního subjektu dani vedlo k „výraznému narušení hospodářské soutěže“ ve smyslu čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice, a zda je třeba při tomto posouzení vzít v úvahu jen obvyklý případ převodu referenčních množství pro dodávky, nebo zda je třeba zohlednit i všechny ostatní případy převodu nezávislého na ploše.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

- ³⁶ Landesanstalt se domnívá, že relevantním zeměpisným trhem ve smyslu čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice je taková oblast převodu, jaká je vymezená členským státem. Má za to, že je třeba vzít v úvahu jen obvyklý případ převodu referenčních množství pro dodávky, nezávislého na ploše.
- ³⁷ Podle F. Götze není relevantním zeměpisným trhem oblast převodu veřejnoprávního subjektu, který je dotčený v původním řízení, ale všechny oblasti převodu vymezené členským státem. Krom toho je třeba vzít v úvahu nejen obvyklý případ převodu referenčních množství pro dodávky, ale rovněž ostatní případy převodu nezávislého na ploše.
- ³⁸ Německá vláda tvrdí zaprvé, že státní prodejny mléčných kvót nepodléhají DPH, zadruhé, že relevantním zeměpisným trhem je oblast převodu vymezená členským státem, a zatřetí, že mezi jednotlivými prodejny mléčných kvót neexistuje

potenciální konkurenční vztah. Pokud jde o druhou část druhé předběžné otázky, zastává německá vláda stejné stanovisko jako Landesanstalt.

39 Vláda Spojeného království poukazuje na to, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené v původním řízení, nemůže existovat žádná poptávka nebo nabídka, která přesahuje územní rozsah dané oblasti převodu a která může mít dopad uvnitř této oblasti. Každá oblast převodu je proto odděleným zeměpisným trhem. K druhé části druhé položené otázky se nevyjádřila.

40 Komise se domnívá, že relevantní zeměpisný trh je shodný s oblastí převodu vymezenou členským státem. Navíc má za to, že je třeba zohlednit nejen případ převodu referenčních množství pro dodávky veřejnou prodejnou mléčných kvót, nezávisle na ploše, ale že je třeba zohlednit všechny případy převodu vzhledem k možnosti příjemců konkurenčních plnění provést odpočet DPH zaplacené na vstupu.

Odpověď Soudního dvora

41 Úvodem je třeba zdůraznit, že čl. 4 odst. 5 šesté směrnice osvobozuje od daně veřejnoprávní subjekty, které jednají jako orgány veřejné správy, přičemž obě tyto podmínky musí být kumulativně splněny (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. července 1985, Komise v. Německo, 107/84, Recueil, s. 2655, a výše uvedený rozsudek Komise v. Nizozemsko, body 20 a 21).

42 Z toho vyplývá, že pouze v případě, kdy veřejnoprávní subjekt vykonává pravomoc orgánu veřejné moci, je třeba za účelem zachování daňové neutrality DPH zjistit, zda by jeho nepodléhání dani mohlo vést k „výraznému narušení hospodářské soutěže“.

43 Pokud Landesanstalt jedná v rámci pravomoci orgánu veřejné moci, je třeba konstatovat, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, jakož i z vyjádření přednesených na jednání vyplývá, že převody referenčních množství pro dodávky nemohou být uskutečňovány jinými subjekty než prodejny.

44 Ze skutečností předložených předkládajícím soudem totiž vyplývá, že v případě, kdy je převod regulován převodem za úplatu ve smyslu § 8 ZAV, může být uskutečňován pouze veřejnou nebo soukromou prodejnou mléčných kvót. I když § 8 odst. 2 ZAV stanoví, že činnost prodejny mléčných kvót může pokrývat oblast více spolkových zemí, a naopak, že jedna spolková země může mít více prodejen mléčných kvót, mají být touto úpravou pouze zohledněny rozdíly mezi spolkovými zeměmi, jak pokud jde o jejich rozlohu, tak o počet producentů mléka, kteří na jednotlivých územích těchto zemí podnikají. To nemění nic na tom, že v rámci dané oblasti převodu nemůže být převod referenčních množství pro dodávky uskutečňován soukromými hospodářskými subjekty, které podléhají DPH. Krom toho z § 8 odst. 3 ZAV vyplývá, že referenční množství pro dodávky mohou být převáděna pouze v rámci oblastí převodu. Proto v dané oblasti převodu neexistuje konkurenční situace ve smyslu čl. 4 odst. 5 šesté směrnice, a oblast převodu tedy představuje

relevantní zeměpisný trh pro účely určení, zda došlo k výraznému narušení hospodářské soutěže.

- 45 Pokud jde o ostatní případy převodů vyjmenovaných v § 8 odst. 1 ZAV, které neprovádějí prodejny mléčných kvót, je třeba poznamenat, jak bylo uvedeno na jednání, že se uskutečňují za zcela zvláštních okolností. Jde zejména o převody z důvodu dědictví, uzavření manželství nebo převodu podniku, které neodpovídají obchodním situacím, nýbrž vycházejí z právní skutečnosti, u které je převod referenčních množství pro dodávky pouze vedlejším následkem. Mezi prodejnami mléčných kvót a producenty uskutečňujícími převod referenčních množství pro dodávky, který spadá pod případy stanovené v § 8 odst. 1 ZAV, tedy nemůže existovat hospodářská soutěž ve smyslu čl. 4 odst. 5 šesté směrnice, jelikož tyto případy jsou natolik specifické, že se zdá velmi málo pravděpodobné, že se producent mléka rozhodne splnit podmínky takového převodu, například tím, že koupí podnik, pouze za tím účelem, aby získal referenční množství pro dodávky jiným způsobem než u prodejen mléčných kvót.

- 46 Na druhou položenou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že nepodléhání prodejny mléčných kvót dani v souvislosti s činnostmi nebo plněními, při nichž vystupuje jako orgán veřejné správy ve smyslu čl. 4 odst. 5 šesté směrnice, nemůže vést k výraznému narušení hospodářské soutěže, neboť tato prodejna není v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, konfrontována se soukromými hospodářskými subjekty poskytujícími služby, které konkurují veřejným službám. Jelikož je tento důvod platný pro každou prodejnu mléčných kvót, která působí v dané oblasti převodu vymezené dotyčným členským státem, je třeba uvést, že tato oblast představuje relevantní zeměpisný trh pro účely určení, zda došlo k výraznému narušení hospodářské soutěže.

K nákladům řízení

- ⁴⁷ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) **Prodejna mléčných kvót není ani orgánem zemědělské intervence ve smyslu čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně, ve znění směrnice Rady 2001/4/ES ze dne 19. ledna 2001, ve spojení s bodem 7 přílohy D této směrnice, ani prodejnou ve smyslu uvedeného čl. 4 odst. 5 třetího pododstavce ve spojení s bodem 12 přílohy D této směrnice.**
- 2) **Nepodléhání prodejny mléčných kvót dani v souvislosti s činnostmi nebo plněními, při nichž vystupuje jako orgán veřejné správy ve smyslu čl. 4 odst. 5 šesté směrnice 77/388, ve znění směrnice 2001/4, nemůže vést k výraznému narušení hospodářské soutěže, neboť tato prodejna není v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, konfrontována**

se soukromými hospodářskými subjekty poskytujícími služby, které konkurují veřejným službám. Jelikož je tento důvod platný pro každou prodejnu mléčných kvót, která působí v dané oblasti převodu vymezené dotýčným členským státem, je třeba uvést, že tato oblast představuje relevantní zeměpisný trh pro účely určení, zda došlo k výraznému narušení hospodářské soutěže.

Podpisy.